

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Virtute Religionis, Et Ei Annexis; Continens septem Tractatus
Theologiae Moralis praecipuos. Primus, in ordine septimus, est de Oratione
... Septimus, & latissimus, de Beneficiis Ecclesiasticis

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

Quæ beneficia permutari possunt. §. 2

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76561](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76561)

quia cum ibidem remaneat omnium litterarum Apostolicarum testimonium, eo non apparente conuincitur litteras expeditas non esse. Vide Flamin. q. 14. n. 56. Garc. à n. 116. Ex eo tamen quod resignatus possessionem beneficii non obtinuit intra tempus, non conuincitur litteras non publicasse; quia ad publicationem litterarum non est necessaria possessio, ut bene dixit Garc. dist. 1. x. p. c. 8. n. 327. eaque de causa prouisus in forma dignum, si per ipsum non fiat quominus collationem habeat, & beneficii possessionem accipiat, satisfacit constitutioni Gregorianæ, si collationem petat, & pro possessione instet. Ergo ex collatione non facta non inferitur litteras publicatas non esse.

PUNCTVM III.

De vacatione contingente ob resignationem ex causa permutationis.

Cereissimum est permutatione beneficia vacare, cum vacent per renunciationem; quia permutatio vera est renunciatio. cap. 1. de rerum permutat. in 6. ibi resignatur. Et elem. 1. eodem tit. ibi resignata. & tradit pluribus allegatis Parif. lib. 11. q. 5. n. 19. Et lib. 12. q. 5. n. 19. Azor. lib. 7. c. 29. q. 2. c. 30. q. 19. Garcia 11. p. de benef. c. 3. n. 3. Gonz. gloss. 14. n. 32. Et 39. Sed qualiter permutatio faciendâ est, ut hanc inducat vacationem pergitur explicare.

S. I.

Quid sit permutatio, & ex qua causa faciendâ sit.

- 1 Expenditur quid sit permutatio.
- 2 An resignationis ex causa permutationis admissio sit beneficiorum collatio. Affirmant aliqui. Sed contrarium est verius.
- 3 Potest fieri collatio longo tempore post admissam beneficiorum resignationem.
- 4 Causa ob quam sit permutatio est sola necessitas, vel utilitas Ecclesie.
- 5 Coram ordinario permutatione factâ probanda est causa honestans permutationem.

Permutatio in presenti est mutua, & reciproca beneficiorum resignatio, quæ adiuuicem inter permutantes fit. cap. unico de rerum permutat. in 6. Et in Clement. 1. eodem tit. & tradunt omnes. Quapropter permutatio non nisi inter duos fieri potest, quorum vnus suum beneficium alteri cedit, ut sibi alius vicissim cedat. Azor. 2. p. inf. lib. 7. c. 30. q. 5. Nam triangulâris, vel quadrangulâris permutatio omnino prohibentur, quia non sunt veræ permutationes, sed potius resignationes conditionales, quales sunt si meum beneficium tibi cedam, ut tu cedas beneficium tuum meo nepoti, Gonzalez gloss. 14. n. 58. Garcia 11. p. de benef. c. 4. n. 12. Azor. supra. Permutatio ergo continet & reciprocam duorum beneficiorum collationem, & mutuam illorum collationem. Nam resignans ex causa permutationis (sub ea conditione resignat, ut beneficium resignatio detur, & resignatarij beneficium sibi vicissim conferatur. Quapropter admissæ resignationem ex causa permutationis, eo ipso obligatur beneficia resignata compertuantibus conferre.

2 Sed dubium est, an horum beneficiorum resignationis admissio sit tacita illorum collatio? Affirmat Gonzalez gloss. 14. n. 44. Et seq. Et gloss. 15. §. 2. num. 57. & concludit de rigore iuris aliam collationem necessariam non esse, fieri tamen de facto, ut securius permutatio expediat. Moueri posset, Quia permutatio est cessio beneficij vnus in alterum, sub ea conditione ut alteri conferatur, & ipse tibi suum beneficium cedat. Ergo quovisque hæ conditiones perficiantur, cessio non tenet. Ergo non est locus cessionis admissio, nisi simul admittantur conditiones illius: illis vero admissis iam sunt beneficia collata, Ergo admissio resignationis ex causa permutationis est tacita beneficij collatio.

Sed contrarium tenendum est cum Garcia alios referente. 11. p. cap. 4. n. 85. Nam beneficia compertuantibus dati non possunt, quovisque vacent. Ergo prius per resignationem illa beneficia vacent, quam conferantur. Potest ergo resignatio admitti, quia conferantur beneficia resignata. Non tamen admitti potest resignatio, quin simul admittatur conditio collationis illorum beneficiorum compertuantibus faciendæ, sed non factæ. Neque amplius probat contraria ratio.

3 Hinc fit longo temporis intervallo post admissam beneficiorum resignationem ex causa permutationis fieri collationem posse: imo sepe prius vni ex permutantibus, & post modum alteri. Azor. 2. p. lib. 7. cap. 29. quest. 28. Adde frequenter Pontificem admittere resignationem ex causa permutationis, & vni ex permutantibus, quia Romæ beneficium conferat, alteri autem mandatum de conferendo concedit in forma dignum, in quo manifestissime constat admissioem resignationis non esse benefi-

ciorum quæ permutantur, collationem, & concedit Gonz. gloss. 14. §. 2. n. 61.

4 Causa autem, ob quam permutatio fieri potest, vnica est, nempe necessitas, vel utilitas Ecclesie. Nam cum permutatio beneficiorum iure sit prohibita cap. Minoribus, de prebend. cap. quæsumus, de rerum permutat. præstat ne hæc prohibitio relaxetur nisi iusta, & legitima causa intercedente, quæ nulla alia videtur esse, nisi ea quæ cadat in Ecclesie necessitatem, vel utilitatem: sic alijs relatis Flamin. lib. 11. quest. 5. num. 24. Garcia 11. p. de benef. c. 4. n. 45. Aduerto tamen vitæ inimicitias, æris intemperiem, aliaque corporalia damna compertuantium ad utilitatem Ecclesie reduci. Quia illis vitæ melius Deo seruii potest. sic Azor. 2. p. inf. lib. 7. cap. 30. q. 4. Garcia 11. p. cap. 4. n. 47. Adde utilitatem vnus ex compertuantibus in Ecclesie utilitatem cedentem præstare sufficientem causam permutationis, dummodo ex parte alterius permutantis damno Ecclesie permutatio non fit. Quia absolutè illa permutatio in utilitatem Ecclesie cedat. Garcia 7. n. 49.

5 Hinc fit si permutatio coram ordinario faciendâ est, obligatos esse permutantes allegare causam legitimam permutationis, & ordinarium illam examinare. Alias dispensatio nulla erit, ut pote in lege superioris facta absque causæ cognitione. Quod à fortiori procedit flante constitutione Pij V. 58. v. 1. ad hæc vbi ordinarius conceditur admittere posse permutationes, quæ canonicis sanctionibus, & Apostolicis constitutionibus permutantur, & si secus factum fuerit, irritum esse decernitur. At nullæ aliæ permutationes canonicis sanctionibus sunt permittæ, nisi ex quæ cedunt in necessitatem, aut utilitatem Ecclesie. Ergo aliæ sunt omnino irritæ; & iuanes. Garc. dist. 11. p. c. 4. num. 44. Quod adeo verum est, ut etiam superioris testanti adesse causam ad permutationem faciendam fides adhibenda non sit, nisi causa cognitionem præmierit, sic ex Decio. Alciato, & alijs doct. Garc. loco alleg. à n. 34.

S. II

Quæ beneficia permutari possunt.

- 1 Omnia beneficia permutari possunt.
- 2 Amplia ad beneficia commendata.
- 3 Item beneficia manualia.
- 4 Item beneficia iurispersonarum.
- 5 Item reservata.
- 6 Sed non litigiosa.
- 7 Item beneficia nondum possessa.
- 8 Procedit doctrina, esto beneficium vnus pro pluribus permutet.
- 9 Beneficium vnus permutari non potest, non permutatio cui est vnus.
- 10 Neque permutari potest, dum speratur vnus habitura esse mortem possidentium beneficium.
- 11 Intellegitur de vnione beneficij certi, & determinati.
- 12 Item de beneficio vnus absolute, secus si vnus vnus sub conditione si per cessum, vel decessum, vel resignationem vacaret.
- 13 Supradicta sublimitari debent in resignatione coram Pontifice declarata vnione.
- 14 Quia si nulla facta mentione vnionis tenentur beneficia resignare.
- 15 Beneficia expectata resignare, vel permutare potest coram legitimo superiore.
- 16 Nunquam dari potest permutatio beneficij realis cum sit.

Regula generalis est omnia beneficia permutari posse, quia eorum permutatio utilis, & necessaria est Ecclesie, coactus ex toto tit. de rerum permutat. & tradunt omnes.

2 Amplia primo supradictam regulam ad beneficia commendata. Et quidem si in perpetuum commendata sint, sepe omnino conueniunt permutari posse: quia commendatio perpetua loco tituli succedit: sic alijs relatis docuit Azor. 2. p. inf. mor. al. lib. 7. c. 29. q. 11. Si autem sint ad tempus commendata, dubie quætionis est, an permutari possint, eo quod ij commendatarij non habent quid in alterum transferant, cum nec ius, nec titulum in beneficio habeant. Cæterum probabilis est autoritate eius, qui commendauit permutari posse, quia eius autoritate transferri poterit ius temporale, quod commendatarius habet. Sic Andr. Gambar. de permutat. benef. 2. par. n. 88. Azor. alijs relatis, 2. 17. Garcia de benef. 2. 4. n. 12.

3 Secundo extendit ad beneficia manualia, quæ licet perpetua non sint, sed ad nutum superioris amabilia, ex illius tamen autoritate transferri in alios possunt: Sic alijs relatis Azor. 2. p. 1. c. 29. q. 9. Rebuff. in prax. benef. de permutat. n. 49. Gonz. ad reg. & Cassell. gloss. 15. §. 6. n. 26.

4 Tertio extendit ad beneficia iurispersonarum an possint inquam permutari patrono consentiente? Quod si abique illius consensu permutentur, permutatio tenet, dum non contradicatur illo vero contradicente rescindenda est, nisi facta esset in magna Ecclesie utilitatem, ut superiori cap. diximus de resignatione in

in fauorem; & latius cum de iure patronatus sermone fecimus: & tradit in præfatione Azor. 2. p. lib. 7. c. 29. q. 6. & 32. Garcia innumeris referens 11. p. cap. 3. n. 19. Aug. Barbo. alleg. 69. n. 20. & 21. Quapropter volens permutare suum beneficium iurisdictionis, tenetur consensum patroni prius habere, quod si illum non habet, etiam patronum per edictum signato termino, vel intra illum conuenciat, vel dissentiat. Quod si pretempore vocatus non comparuerit intra terminum præfixum, nec probauerit legitime impeditum esse, non est amplius audiendus; quamvis quadrimestre transactum non est. Aug. Barbo. supra. num. 21. At si comparuerit signato termino, & contraxerit, permutatio effectum habere non potest. Neque opus est patrono contradictionis legitimam causam probare, quoties enim à contraria parte non probatur irrationabiliter contradicere, de iuris à suo iure non potest, si ratio conuincat. pract. cap. 36. n. 9. tradit Garcia 11. p. de benef. c. 3. n. 21. & 27. Quamuis Staphil. de liter. grat. tit. de modo, & forma imperat. §. de iurisdictionis permutat. num. 3. Zerola in praxi Episc. op. 1. part. verbo iurisdictionis. §. 6. Rebuff. in praxi tit. de rebus permutat. numer. 21. Lessius lib. 2. cap. 34. num. 198. affirmat ex stylo, vltimo communi in permutacionibus beneficiorum non requiri consensum patroni, sed sufficere quod ad consentiendum vocetur; sed admittendum non est; nisi cum probatur permutacionem in magnam Ecclesiæ utilitatem eedere, & patrimonium nullam contradictionis legitimam causam habere; alias inutilis esset requisitius, si eius consensu necessarius non esset, vt bene Azonius de iho. c. 29. q. 6. & 32.

Quarto extendit ad beneficia reserua; ratione enim reseruationis impediti non potest permutatio, si fiat ex consensu referentium. Debes tamen reseruationis mentionem facere, aliis nulla erit permutatio, vt ipse non declarata beneficii qualitate, qua si exprimeretur forte non permitteretur permutatio: sic alius relatis, Azor. 2. p. lib. 7. cap. 29. quest. 10. circa finem.

Quinto extendunt aliqui ad beneficia litigiosa, sic inquit Rebuff. in praxi benef. 2. part. tit. de permutat. num. 33. eo quod ex permutacione beneficii litigiosi nullum Ecclesiæ detrimentum pœueniat, dummodo is, in quem est beneficium translatum, potentior non sit. Ceterum hæc extensio admittenda non est; quia durante lite beneficia conferri non possunt. c. 1. & 2. vs. lite pœueniat. in 6. Azor. 2. p. lib. 7. c. 29. q. 5. Flam. lib. 2. q. 3. à n. 21. Barbo. alleg. 69. n. 19.

Sexto extenditur ad beneficia nudum possessa, modo tamen ius in illis habeas; quia iam habes ius, & titulum, quem potes in alterum transferre. Garcia 11. p. c. 4. n. 15. Barbo. alleg. 69. num. 17.

Supradicta procedunt, esto vobis beneficium pro pluribus permutares, nisi aliis ea plura habere esse impeditus; quia vnum beneficium pluribus æqualiter potest: sic alius relatis Azor. 2. p. lib. 7. c. 29. q. 12. Rebuff. tit. de permutat. n. 40. Nauar. consil. 43. de simonia. n. 3. Garcia 11. part. c. 4. n. 14.

Duplex restat difficultas. Prima de beneficiis vnitis. Secunda de beneficiis expectatis, an inquam hæc permutari possint.

Circa primam difficultatem, si beneficium beneficio vnitum sit, clarum est permutari non posse, nisi permutato eo beneficio cui est vnitum; quia accessorium naturam sequitur principalis: & quia mediante vnione definit esse beneficium, & sit prædium illius, cui vnitur: sic Gonzalez gloss. §. 5. 7. sub n. 11. 14. 22. Azor. 2. p. lib. 7. c. 29. q. 7. Garcia 11. p. c. 4. n. 24. At si beneficium monasterio, alterive loco pio vnitum sit, permutari non poterit vnione non dissoluta. Quare vt locum habeat permutatio, dissolui vnio debet: quod qua ratione fieri possit, ex his, que dicemus de vnione, constabit.

Verum si beneficium vnitum sit, neque vnio habuit effectum; eo quod facta sit sine præiudicio possidentium, iuxta Trident. sess. 24. c. 15. ad finem de reseruat. & possidentes adhuc viuunt, omnino dicendum est neque resignari, neque permutari hæc beneficia posse. Nam si in his beneficiis vnitis daretur resignatio, aut permutatio, impediti posset vnionis effectus. Item illa beneficia sunt iam affecta eo ipso quod possident illa reliquerit, non igitur in aliam tertium possidentem transferri possunt, & ita ex communi sententia firmat Azor. 2. p. lib. 7. c. 29. q. 7. Sanchez. lib. 7. in decal. c. 29. n. 171. Flam. lib. 2. q. 9. n. 2. Garcia 11. p. c. 4. n. 27. & alij apud ipsos.

Hoc tamen intelligendum est de vnione beneficii certi & determinati. Quia hæc determinatio necessaria est, vt locus prius, cui beneficium vnitum est, ius ad illud beneficium habeat, illicque sit annexum; sic alius relatis, Garcia num. 37. Secus si indeterminatum beneficium vnitum esset, vt fuit vnitum in Hispania sancto inquisitionis officio beneficium primo vacaturum in omnibus cathedralibus, & collegiatis Ecclesiis, non impedit resignacionem, & permutacionem cuiuslibet in particulari, cum nullum in particulari effectum vnitumque sit. Gonzal. gloss. 14. n. 12. Hieron. Gab. conf. 199. num. 1. Garcia 11. p. cap. 4. num. 38.

Deinde intelligi debet de beneficio certo vnio absolue, scilicet si vniretur sub conditione, quod per cessum, vel decessum,

vel resignacionem vacaret. Nam ex hac vnione non impeditur resignatio in fauorem, seu permutatio. Quia in decreto odioso vacationis sub cessu, vel decessu, cessus prius, & non conditionalis intelligitur. Putes de iur. 3. 4. à n. 1. lib. 1. Gonzal. gloss. 14. n. 8. & sub resignacione resignatio simplex, & non conditionalis, qualis est permutatio. Sic Putes de iur. 3. 5. 7. à n. 1. lib. 1. Gonzal. n. 9. Garcia 11. p. c. 4. n. 39.

Hæc limitari debent casu quo coram Pontifice resignasset, vel permutasset beneficium vnium vnione declarata. Nam si ipse tunc resignacioni, seu permutacioni consentiret; permutare beneficium posses, quia effectus vnionis pro illa vice tenetur suspendi. Neque necessarium est derogare regulæ de tollendo iure questio; quia non videtur per hanc resignacionem, seu permutacionem ius confidabile illi, eo quod possit contingere, quod resignarius obeat prius quam resignans, & sic suspendendo effectum vnionis vnio acceleretur. Sic Putes de iur. 3. 5. 7. Flam. de resignat. lib. 2. quest. 9. n. 8. Mandos. in praxi de signatura grat. tit. de renunciat. col. 4. Garcia 11. part. cap. 4. n. 29. Gonzal. glossa 5. §. 7. à n. 137. Azor. 3. p. lib. 7. cap. 2. quest. 8.

Sed quid si de facto nulla facta mentione vnionis hæc beneficia vnita tenentur permutare, seu resignare? Et quidem si resignatio esset simplex, clarum est vnionem intrare, nec te posse ad beneficium redire. Tum quia facta illa absoluta dimissione subintravit vnio, Flam. Paril. lib. 2. q. 9. à n. 22. Garcia 11. p. c. 4. n. 34. At si resignatio est in fauorem, seu ex causa permutacionis, communiter doctores distinguunt. Vel sciens vnionem resignasti, vel illam ignorans; si sciens resignasti, affirmant subintrare vnionem, nec tibi esse redditum ad beneficium. Quia ob illam iniquam resignacionem beneficium vacauit. Scire namque debebas, te non posse in alterum beneficium transferre: si ergo hæc scientia non obstante resignasti, tenebit resignatio ea parte, qua te beneficio priuat. Quia hanc priuationem illa resignacione conuincis voluisse. Facta autem illa priuatione, & beneficii dimissione, nihil est quod vnionis effectum impediatur. Verum si ignorans vnionem resignasset, cum tunc non conuincaris beneficium voluisse dimittere, nisi sub ea conditione, quod alteri conferretur, & hæc conditio impleri non possit ob vnionem. Non est cur beneficio priuetis, aut cur vnioni locus detur. Flam. lib. 2. q. 9. à num. 20. Garcia 11. p. de benef. c. 4. num. 36.

Circa secundam difficultatem de beneficiis expectatis, an inquam hæc permutari possint, vt. g. electus præsentaturque es ad beneficium, vel habes à Pontifice mandatum de prouidendo in primo beneficio vacaturo, poteris ne cum alio simili iure, vel cum beneficio permutare? Respondeo te posse, si legitima adest superioris autoritas; sicut enim beneficia per reciprocam resignacionem transferuntur, cor non iura ad beneficia transferri similiter poterunt, si legitimus superior conferret? Quis autem hic sit, statim subiiciemus.

Namquam tamen permutatio contingere potest beneficii realis cum beneficio ficto, vt. g. habes beneficium, quod optas in alterum beneficium carentem transferre, & vt facilius hanc translationem perficias, fingis alium beneficium habere, & cum illo beneficio ficto tuum reale permutas, nulla est permutatio. Quia permutatio generatur sumpta est certæ rei ad alteram mutua præstatio. l. 1. ff. de rebus permutat. At beneficium fictum beneficium non est, ergo capax esse non potest permutacionis. Ergo illa translatio resignatio est in fauorem, tamen si facta fuerit sub titulo permutacionis. Azor. 2. p. in ff. moral. lib. 7. c. 29. q. 17. & c. 30. q. 16. Lessius lib. 2. c. 35. n. 200. Quat. 1. de 101. lib. 4. de simon. c. 30. n. 19. Neque obstat sic permutanti nullam fieri iniuriam, cum ipse sciens alium beneficio carere cedat beneficio, quod obtinere poterat: ob quam rationem Rebuff. in praxi benef. 3. p. tit. de perm. num. 14. sentit hanc permutacionem fieri posse. Non inquam obstat; quia facta permutacione rei ad rem, potest vnus ex permutantibus rei sibi transferendæ eedere. At si de facto nulla est; que transferatur res, non permutacionem celebrabit, sed donationem. Non igitur permutatio esse potest beneficii realis ad beneficium fictum. Adde superiorem in hac parte non consentire: ipse enim resignacioni ex causa permutacionis consentit, quia sic credit celebrari. Ergo non consentit resignacioni in fauorem, que re ipsa celebratur. Ergo illa resignatio nulla est. Quod à fortiori procedit si coram ordinario fiat, vt constat ex constitut. Pij IV. incipiente, Ad cuius aures: vbi has permutaciones fictas irritas esse declarat.

§. III.

Cuius autoritate beneficia sint permutanda, & qui ea permutare possunt.

- 1 Propria autoritate non possunt beneficia permutari.
- 2 Necessario auctoritas superioris expostulatur.
- 3 Vicarius ex vnione vicariatus non habet hunc potestatem.
- 4 Si vicario conceditur potestas admittendi resignaciones ex causa permutacionis. Verius est beneficia conferre posse.